

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicacionis, Patrociniij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 2. Quid sit Concio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

esse miraculum prædicationis verbo, atque orationis solatio; peccatorem convertere, quam carne mortuum suscitare; quam præclarum erit censendum Prædicatoris munus, per quod aptissima offertur occasio, non unam tantum, sed tam multas animas convertendi?

§. II.

Quid sit Concio?

Splendidissimum illud Ecclesiæ lumen S. Franciscus Sale-
sius Concionem sic definit; *Est publicatio & declamatio
divina voluntatis, facta hominibus, per eum, qui legitime missus
est, ad animas docendos & permoventes ad servendum Deo in
hac vita, ut in altera salvi fiant.* Quæ quidem definitione
omnia quatuor causarum genera, quæ ad Concionem requi-
runtur, succinctè & nervosè complexus est, uti ex singularum
particularum inspectione patebit.

Dicitur itaque primò, *publicatio & declamatio*; per quæ
verba indicatur causa formalis Concionis, quæ in hoc confi-
sit, ut ore vel lingua manifestetur & explicetur Auditoribus
id, quod Deus ab iis exigere videtur; cum enim Deus, teste
S. Paulo 1. Tom. 2. *Omnes homines velit salvos fieri, & ad agni-
tionem veritatis venire*; ad hanc autem agnitionem non per
se ipsum aut Angelos, sed per homines ex altissimo suæ divi-
næ sapientiæ consilio illos perducere decreverit, homines au-
tem non nisi per voces aut verba docere se mutuo possint,
merito prædicationis exercitium institui à Christo & Ecclesia
debit, uti bene S. Paulus ad Rom. 10. indicavit dicens: *Omnis,
qui invocaverit nomen Domini, salvus erit; quomodo ergo in-
vocabunt, in quem non crediderunt? aut quomodo credent in
eum, quem non audierunt? quomodo autem audient sine præ-
dicante?*

Dicitur Secundò *divina voluntatis*; per quæ verba causa
materialis seu materia Concionis indicatur, quæ est voluntas
divina; cum enim perfectio & Beatitudo hominum in frui-
tione summi Boni, quod est Deus, consistat; fruitio autem
ista per amorem tanquam unionem moralem, & formalem
possessionem tanti Boni perfici debeat; Unio autem ista non
physicè per Hypostaticum nexum, sed moraliter tantum, sci-
licet

licet per voluntatis humanæ cum divina perfectam conformationem contingat, rectè colligitur principale objectum prædicationis esse voluntatem divinam, per divinam revelationem nobis manifestatam. Quia verò voluntas divina, quæ adimplenda hominibus proponitur, duplex est, scilicet prohibens & præceptiva, hinc in duas quoque partes objectum dividitur, nempe ut idem velint & nolint homines cum Deo, in quibus Justitia humana, & perfectio consistit, uti David psalmo 33. rectè his verbis indicavit: *quis est homo, qui vult vitam, diligit dies videre bonos? declina à malo. & fac Bonum, inquire pacem & persequere eam;* ad quæ proinde principalia duo objecta omnes aliæ particulares materiæ (quæ in concionibus tractari solent) revocari debent, id, quod S. Franciscus suis fratribus succinctè & sapienter indicavit, dum iussit, ut vitia & virtutes, infernum & paradysum prædicarent.

Dicitur Tertio per eum, qui legitimè missus est: per quæ verba causa efficiens indicatur, quæ est Minister habens legitimam facultatem prædicandi; hæc enim facultas necessariò requiritur, tum ut auctoritatem tribuat Concionatori; tum ut efficaciam atque potentiam eidem conferat ad fructuosè prædicandum, quæ duæ res sunt instrumenta summè necessaria ad munus hoc cum fructu & decencia obeundum, haberi autem non possunt, nisi per legitimam facultatem seu missionem. Et auctoritatem quidem, quod attinet, quod ea sperari non debeat siue dicta missione, clarè S. Paulus ad Rom. 10. indicavit, dum dixit: *Quomodo audient sine prædicante? Quomodo prædicabunt, nisi mittantur?* Hinc neque ipsi Apostoli munus Prædicatoris prius susceperunt, quàm à Christo audiverunt Mathæi 28. *Euntes docete omnes gentes.* Quòd verò ad efficaciam requiratur eadem missio, satis clarè Christus Joannis cap. 15. indicavit dicens: *Ego sum vitis, vos estis palmites; qui manet in me, & Ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere;* quomodo autem manere poterit in Christo, qui non ejus voluntate & imperio prædicationis officium assumpsit?

Dicitur Quarto ad eos docendos & permovendos: per quæ verba indicatur causa finalis seu finis concionis, qui duplex est, remotus & proximus, ex quibus iste per citata verba indi-

catur; huc nimirum collimare debet proximè Concionator, ut *illuminet*, docendo vitia fugere & virtutes exercere; & *accendat* seu moveat ad id, quod docuit faciendum vel fugiendum; id, quod Christus non obscurè insinuavit, dum Spiritum Sanctum super Apostolos in specie ignearum linguarum misit, indicare scilicet volens, quemadmodum ignis proprium officium est illuminare & accendere; ita omnes quoque, qui linguas, id est, imperium & facultatem prædicandi Verbi divini à Deo acceperunt, geminas hæc proprietates possidere debere. Etsi verò interdum delectatio in concionibus quæri possit, hæc tamen non alia esse debet, ut monet Sanctus Salesius, quàm ea, quæ doctrinam & materiam sequitur.

Dicitur Quintò *ad serviendum Deo in hac vita, ut in altera salvi fiant*: Hic enim est finis ultimus Concionis, cum ideo vitia fugere, & virtutes exercere homines debeant, ut voluntatem Dei adimplentes per eam justificentur, atque adeò veram vitam, quæ in possessione summi Boni consistit, obtineant, & conservent, id quod Christus Joannis 10. indicavit, dicens: *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantius habeant*, eum ergo apud eundem dicat: *sicut me misit Pater meus*, & *Ego mitto vos*, rectè concluditur, eundem quoque finem concionatoribus propositum esse debere. Ex quo iterum obiret colligitur, quàm convenienter Concionatores Patribus familias seu Hospitibus comparentur, cum, sicut horum potissimus scopus est, efficere, ut Convictores cibum sibi oblatum comedant, & sic vitam corporalem conservent; ita concionatores verbum divinum prædicare debent suis Auditoribus, ut vitam animæ habeant, & abundantius habeant per voluntatem divinam, de quâ Christus Jo. 4. dixit: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem eius, qui misit me.*

§. III.

De primo officio Concionatoris seu Materix electione.

Sicut Paterfamilias antequam cibos præparet, & Convictoribus apponat, prius materias congregat, & circa hanc tria potissi-